

แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

Guidelines to Managing the Student Affair in the Educational Opportunity
Extension Schools Under the Office of Kanchanaburi Primary Educational
Service Area 3

สุภาศินี ภูทัตตวง¹, ประเมศร์ กลิ่นหอม

Suphasini Pootuddong¹, Poramet Klinhom

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Master of Education degree Educational Administration, Kanchanaburi Rajabhat University

E-mail: suphasini@gmail.com¹, avihingsar@hotmail.com

วันที่รับ 14 กันยายน 2566 วันที่แก้ไข 2 พฤศจิกายน 2566 วันที่ตอบรับ 21 ธันวาคม 2566

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนและ 2) แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 249 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ตามพื้นที่จัดการศึกษา และผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรมจริยธรรม ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ด้านการวางแผนกิจการนักเรียน 2) แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 มีดังนี้ โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการจัดทำคู่มืองานกิจการนักเรียน สำรวจความต้องการของผู้เรียนต่อการจัดกิจกรรมในแต่ละภาคเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความความถนัดและความสนใจ มีการจัดทำแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลสถิติการทำความดีและการกระทำผิดวินัยของนักเรียนให้เป็นข้อมูลสารสนเทศเสนอข้อมูลความรู้เทคนิควิธีที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรส่งเสริมประชาธิปไตย ทั้งในและนอกโรงเรียน ควรมีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมทุก ๆ กิจกรรม เพื่อนำผลมาปรับปรุงและ

¹ ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)

E-mail: suphasini@gmail.com

พัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมในครั้งต่อไป มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ทราบถึงผลการดำเนินงานในกิจกรรมของแต่ละปี

คำสำคัญ: แนวทางการบริหารงาน, กิจกรรมนักเรียน

Abstract

This research aimed to 1) study the student affairs administration in educational 2) opportunity expansion schools under Kanchanaburi Primary School Education Service Area Office 3.

The sample of this research consisted of 294 administrators and teachers in educational opportunity expansion schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, obtained by stratified random sampling according to educational areas. The research instrument were a five-level rating scale questionnaire with content validity between 0.67-1.00 (31 items for 0.67 and 1 item for 1.00) and reliability of 0.93. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The findings were as follows:1) The student affairs administration in educational opportunity expansion schools under Kanchanaburi Primary School Education Service Area Office 3, overall and each individual aspect, was at a high level ranking in descending order as the implementation of student care and support system, promotion and development in students' discipline, morality, and ethics, student affairs evaluation, student affairs administration, democracy promotion in school and student affairs planning. 2) The guidelines for student affairs administration in educational opportunity expansion schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3 were as follows: Schools should promote producing student affairs manual which is relevant to strategy and policy of Ministry of Education and changing situation in current society. This could be practical guidelines for teachers and students. Training for teachers and personnel in student affairs should be promoted. In the aspect of student affairs administration, schools should survey learners' need for activities in each semester. Students can learn according to their aptitude and interest. There should be statistic form to record student's well-doing and disciplinary offense as information which is easy to care and examine in each semester or annually. Self-awareness on discipline, morality, and ethics simultaneously teaching and giving advice with students care system covering five steps concretely should be built among teachers. Knowledge sharing should be done between former teachers and present teachers to propose useful information or techniques to student care and support system. School democracy should be promoted

both inside and outside school. All activities should be evaluated to improve and develop further activity. Annual report of conducting activities should be publicized to parents, communities and organizations

Keywords: Operational Effectiveness, The 15-year free education project, Small size schools

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีของสังคมในยุคปัจจุบัน ส่งผลให้เยาวชนและคนในสังคม สนใจแต่การสร้างอัตลักษณ์ส่วนตัว ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ พฤติกรรมการติดเกมส์และการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตรวมทั้งมีการใช้ภาษาไทยที่ไม่เหมาะสม ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและสื่อทางสังคม ภาพการใช้ความรุนแรง และความไม่เหมาะสมทางเพศที่เข้าถึงได้รวดเร็ว ขาดการกำกับควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เยาวชนมีพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมเสี่ยง (Sangprasert, W., 2020, p. 12) การปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทย ให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย มีจิตสาธารณะและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอน ที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ความมีระเบียบวินัยและจิตสาธารณะ เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิต มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต (Office of Mental Health Development, 2021, p. 1)

งานกิจการนักเรียนเป็นอีกหนึ่งภาระงานที่สำคัญที่สถานศึกษา โดยผู้บริหารมีบทบาทหน้าที่จัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนที่ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจเข้าถึงและพัฒนาผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการวางแผนและการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ เพื่อสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจสังคมการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งยังเป็นการให้ครูมีโอกาสรู้จักนักเรียนมากขึ้นจนสามารถให้การช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน ให้ผู้เรียนเป็นคนที่ดี เก่ง มีความสุขและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขตาม วิถีไทย อย่างผู้มีภูมิรู้ มีภูมิธรรม เหมาะสมกับภาวะการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสังคมโลก (Ministry of Education, 2009, p. 29) ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสจึงต้องมีแนวทางในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การอยู่ร่วมกันในสังคมของคนทุกช่วงวัย ให้ได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค หล่อหลอมคนไทย ให้มีความเป็นพลเมืองที่ดี ยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ ตามบรรทัดฐานของสังคม โดยสร้างค่านิยม ในการดำเนินชีวิต การศึกษาและการทำงานตามบรรทัดฐานของสังคม การปลูกฝังและหล่อหลอมสมาชิกในครอบครัวให้มีความเอื้ออาทร การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีคุณธรรมจริยธรรม (Ministry of Education, 2011, p. 5)

ดังนั้นโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีการศึกษาตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงมัธยมศึกษา ค่อนข้างจะมีปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอน ภาวะเป็ยบข้อบังคับ (Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, 2022, p. 27) จากผลการดำเนินงานเทียบค่าเป้าหมายตัวชี้วัด นโยบายที่ 1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของ

ชาติ ตัวชี้วัดที่ 3 ร้อยละของผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เช่น ภัยจากยาเสพติด ความรุนแรง การคุกคามในชีวิตและทรัพย์สิน การค้ามนุษย์ อาชญากรรมไซเบอร์ และภัยพิบัติต่าง มีผลการดำเนินงาน ไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่ห่างไกล กันดารและติดชายแดน นักเรียนมีความหลากหลายเชื้อชาติ โดยเฉพาะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา นักเรียนส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรม สุ่มเสี่ยงในยุคปัจจุบัน ทั้งยาเสพติด การล่อลวง ความรุนแรงและอาชญากรรมไซเบอร์ จากสื่อในสังคมออนไลน์ ขาดวินัย มีพฤติกรรมเลียนแบบสื่อในด้านความก้าวร้าวด้านความคิด เช่น ระเบียบทรงผม การแต่งกาย หรือแม้แต่แนวคิดด้านการเมืองการปกครองได้ง่าย

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 สภาพที่เหมาะสมควรจะเป็นเป็นอย่างไร ซึ่งจะเป็ประโยชน์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส มีความสำคัญในการมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้ก้าวหน้า ประสบผลสำเร็จและมุ่งส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียน ให้ดำเนินไปได้ด้วยดี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เป็นข้อมูลสำหรับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่งผลให้ผู้เรียนที่มีคุณภาพตามความมุ่งหวังของสถานศึกษาและสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 23 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 37 คน ครูผู้สอน จำนวน 665 คน รวมทั้งสิ้น 702 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 249 คน แยกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 15 คน และครูผู้สอนจำนวน 234 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปเครชีและมอร์แกน เครชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 607-610) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามพื้นที่จัดการศึกษา

1.3 ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพในการสนทนากลุ่ม จำนวน 8 คน ได้มาโดยการเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

2.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตามชั้นอย่างสมบูรณ์ โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จำนวน 31 ข้อ เท่ากับ 0.67 จำนวน 1 ข้อ นำไปทดลองใช้และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค(Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93 ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

2.2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (focus group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน ในรูปแบบของการจัดสนทนากลุ่มที่แสดงทัศนะสะท้อนถึงประสบการณ์ ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียนที่เกิดขึ้นในโรงเรียนขยายโอกาส ประกอบด้วย 6 ด้าน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอนหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล

3.2 ดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ และจัดเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองโดยผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ซึ่งมีทั้งหมด 249 ชุด ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

3.3 การสนทนากลุ่ม (focus group) เน้นการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยนำข้อเสนอแนะ และข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์ข้อมูล สรุป และอภิปรายผล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ และจัดเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองโดยผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ซึ่งมีทั้งหมด 249 ชุด ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 การสนทนากลุ่ม (focus group) เน้นการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยนำข้อเสนอแนะ และข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์ข้อมูล สรุป และอภิปรายผล

ผลการวิจัย

แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ได้ผลสรุปดังนี้

1. การบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ด้านการวางแผนกิจการนักเรียน

ตารางที่ 1 การบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวม

การบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ด้านการวางแผนกิจการนักเรียน	4.34	0.52	มาก
2. ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	4.40	0.55	มาก
3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	4.42	0.49	มาก
4. ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.43	0.51	มาก
5. ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน	4.47	0.51	มาก
6. ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน	4.38	0.53	มาก
รวมเฉลี่ย	4.41	0.45	มาก

2. แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า

1. ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน มีแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยาย โอกาส ดังนี้

1.1 โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดทำคู่มือการบริหารงานกิจการนักเรียน ระเบียบและแนวทางในการ ปฏิบัติงานสำหรับครู และแนวทางการปฏิบัติตนสำหรับนักเรียนพร้อมทั้งเผยแพร่สู่สังคม

1.2 โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และสอดคล้องกับกลยุทธ์สนองนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการ และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในสังคมยุคปัจจุบัน

2. ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน มีแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยาย โอกาส ดังนี้

2.1 โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้เพิ่มเติม ในด้านการ บริหารงานกิจการนักเรียน

2.2 โรงเรียนส่งเสริมให้มีการสำรวจความต้องการของผู้เรียนต่อการจัดกิจกรรมในแต่ละภาค เรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจและความถนัด

2.3 โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารงานกิจการนักเรียนให้มี ความครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

2.4 โรงเรียนส่งเสริมให้มีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม มีการจัดเก็บข้อมูลให้ เป็นปัจจุบัน สามารถนำผลของการประเมินมาพัฒนาต่อยอดได้

3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีแนวทางการบริหารงานกิจการ นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส ดังนี้

3.1 โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดทำแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลสถิติ ยกย่องการทำความดีของ นักเรียน โดยให้จัดเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อง่ายต่อการดูแลและการตรวจสอบข้อมูลอาจทำเป็นรายภาคเรียน หรือรายปี

3.2 โรงเรียนมีการส่งเสริมให้จัดทำแบบฟอร์มบันทึกการกระทำผิดของนักเรียน ทั้งด้าน วินัยและความประพฤติ เพื่อง่ายต่อการกำกับติดตาม

3.3 โรงเรียนส่งเสริมครูให้ตระหนักเห็นถึงความสำคัญของการมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ กับการสอนหนังสือ การอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และ มีจริยธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม

4. ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนใน โรงเรียนขยายโอกาส ดังนี้

4.1 โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความครอบคลุมทั้ง 5 ขั้นตอน ตามแนวทางการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 อย่างเป็นรูปธรรมและ ชัดเจนมากขึ้น

4.2 โรงเรียนส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างครูประจำชั้นคนเก่าและครูประจำชั้น คนปัจจุบันและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอข้อมูลความรู้เทคนิควิธีที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน

5. ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน มีแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน ขยายโอกาส ดังนี้

5.1 โรงเรียนส่งเสริมให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการสภานักเรียน และจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็น ที่ส่งเสริมประชาธิปไตย ทั้งในและนอกสถานศึกษา

5.2 โรงเรียนส่งเสริมให้มีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย การเลือกตั้ง คณะกรรมการสภานักเรียน ตามแนวระบอบประชาธิปไตย เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนิน กิจกรรมในครั้งต่อไป

5.3 โรงเรียนส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนสู่ สาธารณะ ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานราชการ

6. ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน มีแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนใน โรงเรียนขยายโอกาส ดังนี้

6.1 โรงเรียนส่งเสริมให้ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน นำเสนอผลการดำเนินงานกิจกรรม โครงการวิเคราะห์และสรุปภาพรวม ต่อผู้บริหารและคณะครูและนำผลมาพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมในปีต่อไป

6.2 โรงเรียนส่งเสริมให้มีการประเมินกิจการนักเรียนตามกระบวนการ PDCA และนำผลการ ประเมินกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ทราบ

อภิปรายผล

1. การบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมการบริหารงานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะผู้บริหารและครูมองเห็นว่า กิจการนักเรียนมีกิจกรรมที่มีควรสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยบริบท และความเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบัน สิทธิและหน้าที่เป็นอีกบทบาทหนึ่งที่สำคัญของคนทุกคนที่ควร จะต้องมีการทำให้ การส่งเสริมประชาธิปไตยให้กับนักเรียนนั้น มีความสำคัญเพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ เรียนรู้ เกี่ยวกับสิทธิบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญของนักเรียน โดยครูต้องรู้จักนักเรียนรายบุคคล มีกิจกรรม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนและพัฒนา ให้นักเรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม มี วินัยและมีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ โดยมีประเมินผลและวางแผนการการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจนเป็น รูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิชย์ เอื้อน้อมจิตต์กุล และวรกาญจน์ สุขสดเขียว (Uanomijtkul, W. and Suksodkiew, W., 2014) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจี้วรายบุญมีรังสฤษฎี พบว่า การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจี้วรายบุญมีรังสฤษฎี ทั้งในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ มาก ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัยเป็นรายด้านดังนี้

1.1 ด้านการวางแผนกิจการนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายข้อแต่ละข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูให้ความสำคัญกับการวางแผนการดำเนินงาน กำหนดวิธีการ เพื่อจัดเป็นโครงการปฏิบัติงาน โดยส่งเสริมให้ครูมีความรู้และเข้าใจในงาน กิจการนักเรียน มีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเป็นเอกสารคู่มือครูและคู่มือนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ฐานพัฒน์ ธีระชาอพัฒน์ และนันทรัตน์ เจริญกุล (Theerachaovapat, T. and Charoenkul, N., 2017) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล แห่งประเทศไทย พบว่า ด้านการวางแผนกิจการนักเรียน โดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายข้อแต่ละข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีการดำเนินการวางแผน กำหนด หน้าที่ความรับผิดชอบและกำหนดพันธกิจ มีการจัดประชุมผู้ปกครอง ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับ เครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ จัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย ตามความถนัดและความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับ พิมพ์ผกา โพธิจันทร์ (Photichan, P., 2021) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนใน

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรมจริยธรรม พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีการวางแผนด้านการส่งเสริมความประพฤติและระเบียบวินัยของนักเรียน โดยมีการยกย่องและให้กำลังใจแก่นักเรียนผู้ประพฤติดีและเป็นต้นแบบต่อผู้อื่น และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิรัตน์ พวงโต, สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย และระวีง เรืองสังข์ (Puangto, R., Srivichai, S. and Ruangsanka, R., 2019) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน คือ รู้จัก คัดกรอง ส่งเสริม ป้องกัน และส่งต่อการเสริมทักษะชีวิตและคุ้มครองนักเรียนรายบุคคล มีกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพนักเรียนที่หลากหลาย และมีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาวัลย์ แสงประเสริฐ และธีระพงศ์ บุศรากุล (Sangprasert, W., 2020) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี

1.5 ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน ให้ครูผู้รับผิดชอบได้รับการอบรมกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย และโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยให้กับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพบุลย์ โพธิ์ชื่น, อนุสรณ์ สุวรรณวงศ์ และธีระดา ภิญญ (Phochuen, P., Suwanwong, A. and Pinyo, T., 2017) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดราชบุรี พบว่า ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศักดิ์ กำแพงคำ (Kamchiengkam, A., 2018) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีการสรุปผลการประเมินกิจการนักเรียนทุกกิจกรรม เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ประเมินผลการดำเนินงานโดยใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรสา ทรงศรี, ปราศรัย ประวัติดูเรือง และปกรณ ประจัญบาน (Songsri, O.,

Prawatrungroung, P. and Prajanband, P., 2014) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารกิจการนักเรียน แบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิชย์ เอื้อน้อมจิตต์กุล และวรกาญจน์ สุขสดเขียว (Uanomijtkul, W. and Saksodkiew, W., 2014) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจัวรายบุญมีรังสฤษฎิ พบว่า ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวม คือ โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดทำคู่มืองานกิจการนักเรียน ที่สอดคล้องกับกลยุทธ์และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับครูและนักเรียน ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้เข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้เพิ่มเติม มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความความถนัดและความสนใจ ส่งเสริมให้มีการจัดทำแบบฟอร์มการบันทึกความดีและการกระทำผิดวินัยของนักเรียนให้เป็นข้อมูลสารสนเทศเป็นรายภาคเรียน ควรสร้างความตระหนักให้ครูเห็นถึงความสำคัญของการมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับการสอนหนังสือ และการอบรมนักเรียน มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ครอบคลุมทั้ง 5 ขั้นตอนอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูประจำชั้นคนเก่าและครูประจำชั้นคนปัจจุบัน เพื่อเสนอข้อมูลวิธีที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริมส่งเสริมประชาธิปไตยทั้งในและนอกโรงเรียน มีการส่งเสริมให้มีการประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมทุก ๆ กิจกรรม เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมในครั้งต่อไป ส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ทราบ ถึงผลการดำเนินงานในกิจกรรมของแต่ละปี จากความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน ในการสนทนากลุ่ม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน มีแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส ดังนี้ โรงเรียนส่งเสริมให้จัดทำคู่มืองานกิจการนักเรียน ระเบียบและแนวทางในการปฏิบัติสำหรับครูและนักเรียนพร้อมทั้งเผยแพร่สู่สังคม มีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในสังคมยุคปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดาแก้ว แสงสุทธิ และจิรวัฒน์ วรอุไรจน์ (Sangsutthi, T. and Waroonroj, J., 2022) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า โรงเรียนต้องจัดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเพื่อจัดอบรมพัฒนาครูในโรงเรียนให้ สามารถดำเนินการด้านงานกิจการนักเรียน จัดทำโครงการกิจกรรมให้ เหมาะสมกับสถานการณ์และสังคมของผู้เรียน โดยคำนึงถึงตัวผู้เรียน สังคม วัฒนธรรมธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม คุณสมบัติของการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อตัวผู้บริหารได้ร่วมกันประชุมถึงขั้นตอนการดำเนินงานในการจัดทำคู่มือนักเรียน กำหนดแผนการจัดกิจกรรม ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษา

2.2 ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน มีแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส ดังนี้ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในโรงเรียน เข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้เพิ่มเติมใน

ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน มีการสำรวจความต้องการของผู้เรียนต่อการจัดกิจกรรมในแต่ละภาคเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจและความถนัด มีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม มีการประเมินผลกิจกรรมเพื่อพัฒนาต่อยอดได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัมปนาท อาทิตย์ตั้ง, สาธร ทรัพย์รวงทอง และทีปพิพัฒน์ สันตะวัน (Atidtung, K., Supruangthong, S. and Suntawan, T., 2022) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ พบว่า ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน มีแนวทางคือ การบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยเฉพาะ ที่ผู้บริหารที่จะต้องดำเนินการให้กิจการนักเรียนดำเนินการไปได้ด้วยดีมีประสิทธิภาพ ด้วยการบริหารจัดการที่ดีและเหมาะสม ย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในสถานศึกษาอย่างแน่นอน เนื่องจากงานบริหารงานกิจการนักเรียนมีประโยชน์ต่อโครงการการบริหารสถานศึกษาและนักเรียน เพื่อพัฒนาสติปัญญาและความรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.3 ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส ดังนี้ โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดทำแบบฟอร์มการ ยกย่องการทำ ความดีของนักเรียนและการกระทำที่ผิดระเบียบ โดยจัดให้เป็นระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อง่ายต่อการดูแลและ การตรวจสอบข้อมูล อาจทำเป็นรายภาคเรียนหรือรายปี เพื่อง่ายต่อการกำกับติดตามความประพฤติของ นักเรียน ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักให้ครูเห็นถึงความสำคัญของการมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับ การสอนหนังสือ และการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และมีจริยธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพบุลย์ โพธิ์ชื่น, อนุสรณ์ สุวรรณวงศ์ และธีระดา ภิญโญ (Phochuen, P., Suwanwong, A. and Pinyo, T., 2017) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการ บริหารกิจการนักเรียนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดราชบุรี พบว่า ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีแนวทางคือ การส่งเสริม พัฒนาให้นักเรียน มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม นั้นเป็นภารกิจและพันธกิจที่สำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทำให้สถานศึกษาหรือโรงเรียน โดยผู้บริหารและครูเห็นความสำคัญ ในการปฏิบัติ หน้าที่เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะความรู้และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคม ได้อย่างปกติสุข นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษา

2.4 ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาส ดังนี้ โรงเรียนส่งเสริมให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ครอบคลุมทั้ง 5 ขั้นตอน ตามแนวทางการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยส่งเสริมให้มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูประจำชั้นคนเก่าและครูประจำชั้นคนปัจจุบัน เพื่อเสนอข้อมูลความรู้ที่เป็น ประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุญญา เรืองวานิช และนันทิยา น้อย จันทร (Ruengwanit, A. and Noichan, N., 2020) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า ด้านการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีแนวทางคือ มีการส่งเสริมให้มีบุคลากรในโรงเรียนมีความรู้และความ เข้าใจทักษะในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการพัฒนากิจกรรมและโครงการใน

กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ครูที่ปรึกษาเห็นปัญหาที่แท้จริงของนักเรียน และสามารถแก้ปัญหาได้สำเร็จ ให้เป็นไปตามกระบวนการตามขั้นตอนที่เน้นการทำงานเป็นทีมครอบคลุมทั่วถึงนักเรียนทุกคนอย่างมีคุณภาพ

2.5 ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน มีแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส ดังนี้ โรงเรียนส่งเสริมให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการสภานักเรียน และจัดกิจกรรมอื่นๆ ที่เป็นกิจกรรมประชาธิปไตยทั้งในและนอกสถานศึกษา มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนสู่สาธารณะ ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานราชการ มีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรม เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินกิจกรรมในครั้งต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐานพัฒน์ อีระเชาวพัฒน์ และนันทรัตน์ เจริญกุล (Theerachaovapat, T. and Charoenkul, N., 2017) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย พบว่า ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน มีแนวทางคือ ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมสภาผู้แทนของสภานักเรียนโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงงานสภานักเรียนให้ทันต่อยุคสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.6 ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน มีแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส ดังนี้ โรงเรียนส่งเสริมให้มีการประเมินกิจการนักเรียนตามกระบวนการ PDCA ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน นำเสนอผลการดำเนินกิจกรรมโครงการวิเคราะห์และสรุปภาพรวม เสนอต่อผู้บริหารและคณะครูให้ทราบ และนำผลการประเมินกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ทราบและนำผลมาพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมในปีต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาวัลย์ แสงประเสริฐ และธีระพงศ์ บุศรากุล (Sangprasert, W., 2020) ที่ศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน มีแนวทางคือ โรงเรียนได้จัดให้มีการประชุมชี้แจงเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ในเรื่องของการประเมินผล และมีการนิเทศกำกับติดตามผลการดำเนินงานหรือโครงการต่างๆ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำผลการประเมินนั้นไปใช้ปรับปรุงและพัฒนางานกิจการนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ผู้บริหารพิจารณาให้มีการกำกับติดตามการประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแผนการดำเนินงานกิจการนักเรียน และมีการปรับปรุงคู่มืองานด้านการบริหารงานกิจการนักเรียนให้มีความเหมาะสมและครอบคลุมกับนโยบายและบริบทของโรงเรียน
2. ผู้บริหารพิจารณาให้มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานการบริการงานกิจการนักเรียน ด้วยกระบวนการ PDCA อย่างเป็นขั้นตอน สม่าเสมอ นำผลการติดตามส่งเสริมและพัฒนางานกิจการนักเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 3.2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส
- 3.2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนตามขนาดของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาให้เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- Aranyakanon, B. and Petpon, P. (2018). **A study of the current state, desired state and need analysis for student affairs management of Traill International School based on the concept of student engagement.** Master thesis, M. Ed., Chulalongkorn University, Bangkok.
- Atidtung, K., Supruangthong, S. and Suntawan, T. (2022). Guidelines for the administration of student affairs in educational institutions under Nakhon Sawan Secondary Education Service Area Office. **Education Journal, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University**, 5(2), 100-112.
- Kamchiengkam, A., (2018). **The development of effective student affairs management at SonthirajWittaya School under the Office of Secondary Educational Service Area 22.** Master thesis, M.Ed., Sakhon Nakorn Rajabhat University, Sakhon Nakorn.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 607-610.
- Ministry of Education. (2009). **Student support system, principles, concepts, and directions in action.** Bangkok: Bureau of Academic Affairs and Educational Standards.
- Ministry of Education. (2011). **Guidelines for measurement and evaluation of students' desired characteristics in accord with the basic education core curriculum B.E. 2551.** Bangkok: The Agricultural Co-Operative Federation of Thailand Press.
- Office of the Education Council. (2017). **National Education Plan B.E. 2560-2579.** Bangkok: Prikwan Graffic.
- Office of Basic Education Commission. (2017). **Standards of mattayomsuksa school operation B.E. 2552 (Rev. B.E. 2560).** Bangkok
- Office of Mental Health Development. (2021). **Manual of student support instructors level 3-4 (Mattayom 1-6).** Bangkok: the War Veterans Organization of Thailand Press.
- Photichan, P. (2021). **Student affairs administrations in schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3.** Master independent study, M. Ed., Kanchanaburi Rajabhat University, Kanchanaburi.

- Phochuen, P., Suwanwong, A. and Pinyo, T. (2017). A guidelines for teacher's student affairs administration of secondary schools in the Secondary Educational Service Area Office 8 Ratchaburi Province. **Journal of Yannasangvorn Research Institute Mahamakut Buddhist University**. 10 (1), 152-162.
- Puangto, R., Srivichai, S. and Ruangsanka, R. (2019). **The student affairs administration of schools under the Secondary Educational Service Area Office 3, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province**. Master thesis, M. Ed., Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phra Nakhon Si Ayutthaya.
- Ruengwanit, A. and Noichan, N. (2020). The presentation of guidelines for student affairs service management of Nontaburi Pittayakom School under the Secondary Educational Service Area Office 3. **Journal of Graduate Studies in Northern Rajabhat Universities**, 4(7), 101-116.
- Sangprasert, W. (2020). Guidelines for student affairs administration of the educational opportunity expansion schools under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office. **Valaya Alongkorn Review (Humanities and Social Science)**, 10(3), 112-125.
- Sangsutthi, T. and Waroonroj, J. (2022). Student affairs administration guidelines in small schools under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5. **Journal of Buddhist Education and Research: JBER**, 8(1), 152-167.
- Songsri, O., Prawatrungroun, P. and Prajanband, P. (2014). A model for participatory administration of student affairs in the secondary school under the Secondary Education Service Area. **Chandrakasem Rajabhat University Journal**, 20(30), 144-151.
- Theerachaovapat, T. and Charoenkul, N. (2017). **Guidelines for management of student affairs of schools under the St. Gabriel's Foundation of Thailand**. Master thesis, M. Ed., Chulalongkorn University, Bangkok.
- Uanomijtkul, W. and Suksodkiew, W. (2014). **Student affairs management of Ngiuraiboonmeerangsarit School**. Master independent study, M.Ed., Silpakorn University, Nakhon Prathom.
- Wanpon, N. and Sauphayana, S. (2021). The study of problem state in student affairs administration in educational opportunity expansion schools under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2. **Journal of Roi Kaensarn Academi**, 6(1), 113-127.